

Til lovforslag nr. L 114. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 26. marts 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Skærpelse af reglerne om forældrebetaling og indførelse af ungepålæg)

[af velfærdsministeren (Karen Jespersen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. januar 2009 og var til 1. behandling den 5. februar 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og velfærdsministeren sendte den 3. december 2008 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del - bilag 120. Den 28. januar og den 2. februar 2009 sendte velfærdsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Dansk Socialrådgiverforening.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 37 spørgsmål til velfærdsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget mener, at mange børn og unge oplever en dag præget af omsorgssvigt, svage familierelationer, sociale problemer og manglende muligheder sammenlignet med andre børn og unge på samme alder. Når børn og unge bliver involveret i kriminalitet, har et højt fravær i forbindelse med deres skolegang eller begår hærværk, har det altid en forklaring, og forklaringen skal ofte findes i svære opvækstbetingelser. Socialdemokratiet har grundlæggende den opfattelse, at det er langt mere perspektivrigt at løse de bagvedliggende problemer end at vedtage lovændringer, som primært er af symbolsk karakter. Det at trække i forvejen ressourcetsvage familier i deres børnefamilieydelse løser jo netop ikke de eksisterende problemer i familien.

Erfaringerne med de eksisterende nedsatte sociale ydelser, herunder eksempelvis kontant-hjælpsloftet, er langt fra positive. Socialdemokratiet vil ikke afvise, at et forældre- eller ungepålæg kan være et godt redskab, men ideen om at svække i forvejen udsatte familier med økonomiske sanktioner er en grundlæggende forkert idé. Det løser ikke de sociale problemer.

Herudover er det grundlæggende problematisk, at lovforslaget lægger op til en »skal«-bestemmelse, således at kommunerne forpligtes til at benytte lige præcis dette redskab. I mange situationer vil pålægget slet ikke egne sig som en

del af den sociale indsats omkring den enkelte unge.

Sidst, men ikke mindst er det dybt paradoksalt, at det nuværende politiske flertal selv har bidraget til at skabe nogle af de sociale problemer, der omgiver de mest udsatte familier, og i stedet for at sadle om i socialpolitikken lægger regeringen og Dansk Folkeparti nu op til potentielt at straffe meget udsatte mennesker.

Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget mener, at tvang og mistillid vil være ekstremt skadeligt for samarbejdet med de udsatte unge og deres familier.

Der eksisterer ikke dokumentation for, at forældre pålægget vil forbedre vilkårene for de udsatte børn, og der er risiko for, at pålægget vil blive anvendt i familier, hvor en af forældrene har en ikke-diagnosticeret psykisk eller fysisk

funktionsnedsættelse. Det er samtidig helt uacceptabelt, at forslaget vil bidrage til at gøre i forvejen meget udsatte familier fattigere.

Unge pålægget vil skade dialogen og samarbejdet med de udsatte unge. Der er desuden stor fare for, at det vil blive anvendt overfor unge med ikkediagnosticerede handicap, f.eks. ADHD. Derudover mener partierne, at det er helt uacceptabelt, at man som forsøgsordning vil inddrage politiet som håndhæver af påbuddet.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Ellen Trane Nørby (V) Erling Bonnesen (V) fmd. Anne-Mette Winther Christiansen (V)

Karen Ellemann (V) Dennis Flydtkjær (DF) Tina Petersen (DF) René Christensen (DF)

Vivi Kier (KF) Tom Behnke (KF) Mette Frederiksen (S) Lone Møller (S) Lene Hansen (S)

Lise von Seelen (S) Özlem Sara Cekic (SF) Meta Fuglsang (SF) Marianne Jelved (RV)

Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 114

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra velfærdsministeren
2	Supplerende høringssvar, fra velfærdsministeren
3	Henvendelse af 2/2-09 fra Dansk Socialrådgiverforening
4	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Godkendt tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
7	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 114

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om dokumentation af virkningen af de pålæg, der blev givet til Romafamilierne i Helsingør Kommune, om, at deres børn skulle følges i skole, ellers ville der blive trukket i forældrenes sociale ydelser, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren mener, at 10 positive sager ud af 24 undersøgte kan danne grundlag for, at forældre pålægget har en positiv effekt og dermed danne baggrund for et vidtrækkende lovforslag som L 114, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvilke opfølgende sociale initiativer der fulgte med nedslaget i kontanthjælpen hos Romaforældrene i Helsingør Kommune, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvem der sidder med »bevisbyrden« i en sag om et ungepålæg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvordan lovforslagets ungepålæg om, at den unge skal være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt, stemmer overens med Grundlovens § 71 om forbud mod administrativ frihedsberøvelse, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, i hvilke situationer politiet skal sættes ind i forbindelse med et ungepålæg ud fra den forsøgsordning, der beskrives i lovforslagets bemærkninger, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvordan lovforslagets ændring af forældre pålægget fra en »kan«-bestemmelse til en »skal«-bestemmelse stemmer overens med løfterne om afbureaukratisering på det sociale område, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om angivelse af referencer for det forskningsmæssige grundlag for forslaget om obligatorisk forældre pålæg og ungepålæg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om en konkret vurdering af omfanget af sager, hvor det forventes at sagsbehandlerne skal vurdere, om der skal gives forældre pålæg og ungepålæg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om sagsbehandlerens valg i de enkelte sager skal begrundes skriftligt, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
11	Spm. om, hvornår sagsbehandleren i den enkelte sag skal foretage partshøring i forbindelse med afgørelser om pålæg eller ej og i forbindelse med sanktioner, hvis pålægget ikke følges, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om en konkret vurdering af den arbejdsmæssige belastning for sagsbehandlerne for hver af de nye opgaver, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om, hvornår et barns eller en ungs udvikling er i fare i en grad, så der skal gives forældreoplysning, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om, hvad der skal til, for at forældrene ikke kan siges at leve op til deres forældreansvar; om forældrene f.eks. lever op til deres ansvar, hvis de forsøger at få barnet i skole eller at holde det hjemme, men barnet/den unge sætter sig ud over det, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
15	Spm. om, hvad der skal til, for at man kan sige, at forældremyndighedsindehaveren »nægter at samarbejde med de relevante myndigheder« om løsningen af problemerne, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm. om, hvilke adfærdsproblemer eller negativ adfærd der skal udløse et pålæg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
17	Spm. om det er korrekt, at forældre kan pålægges at sende deres barn i daginstitution, og at de skal trækkes i børnefamilieydelsen, hvis de ikke efterkommer pålægget, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
18	Spm. om, hvordan forældrene/familien vil skulle deltage i en pålagt behandling eller samarbejde med en pålagt hjemme-hos-pædagog, for at man kan sige, at de har overholdt pålægget, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
19	Spm. om, hvordan den unge vil skulle deltage i et behandlingsforløb, for at man kan sige, at pålægget er overholdt, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
20	Spm. om, hvad vil det sige, at den unge skal »bidrage til at genoprette forrettet skade«, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
21	Spm., om den unge kun skal »bidrage til at genoprette forrettet skade«, som den unge med sikkerhed selv har forrettet, eller vil der kunne være tale om skade, der er opstået ved gruppeaktiviteter eller uro, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
22	Spm. om, hvem der skal holde øje med, om den unge udfører de opgaver, vedkommende er pålagt for at genoprette skade, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
23	Spm. om, hvordan bestemmelsen om, at en ung skal kunne pålægges at medvirke til at genoprette forrettet skade, forholder sig til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions og ILO-konventioners bestemmelser om tvangs- eller pligtarbejde, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
24	Spm. om, hvor omfattende et pålæg om, at en ung skal være hjemme, helt konkret kan være, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
25	Spm. om, hvordan bestemmelsen om, at en ung skal kunne pålægges at være hjemme på bestemte tidspunkter, forholder sig til Grundlovens forbud mod administrativ frihedsberøvelse og til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions bestemmelser, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
26	Spm. om, hvem der kan rekvirere politiet til at bistå ved gennemførelse af ungeoplysning, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
27	Spm., om ministeren kan oplyse, hvem der har lavet evalueringen af Helsingør Kommunes pilotprojekt for romafamilierne m.v., til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
28	Spm., om man har undersøgt, hvorvidt forældreoplysning havde en langsigtet effekt m.v., til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå

Spm.nr.	Titel
29	Spm., om ministeren kan oplyse med henvisning til L 114 - svar på spørgsmål 1, hvor den pågældende romagrube i indledningen til evalueringen beskrives som havende »meget forskellig levevis«, om det er blevet undersøgt, om denne levevis har haft betydning, og ministerens svar herpå
30	Spm. om ministeren vil oplyse, hvem der skal afgøre, hvorvidt det er relevant at anvende et forældreplæg, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
31	Spm. om ministeren vil redegøre for, hvilke konsekvenser det får i praksis, og hvori forskellen består mellem den gældende »kan«-bestemmelse og den foreslåede »skal«-bestemmelse, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
32	Spm. om, hvilke vurderinger der ligger til grund for compensationen til kommunerne, de sociale nævn og Ankestyrelsen for de administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
33	Spm., om en klage fra en 12-årig har opsættende virkning, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
34	Spm. om, hvilket empirisk grundlag der er for, at truslen om politi eller politiets bistand til forvaltningen ved gennemførelsen af ungeplæg vil få den unge til at rette sig efter plægget, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
35	Spm. om, hvordan indførelse af forældreplæg ikke vil føre til øget proceskrav, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
36	Spm., om det er ministerens hensigt, at lovforslaget skal føre til en hyppigere anvendelse af bestemmelsen, og hvis dette er tilfældet, hvilken sammenhæng har det så med, at det skal være en »fleksibel ordning« og at der skal foretages en konkret vurdering i hver enkelt sag, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå
37	Spm., om ministeren vil overveje at gøre forældreplægget til en forsøgsordning, så de langsigtede effekter kan blive dokumenteret, før ordningen gøres permanent, til velfærdsministeren, og ministerens svar herpå